

Ontwerpplan Centrum voor Jeugd en Gezin Gemeente Bergen

In samenwerking met de projectgroep CJG opgesteld
5 januari 2010

Inhoudsopgave

Inleiding.....	2
1. Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)	3
1.1 Landelijke context.....	3
1.2 Profiel CJG	3
2. Centrum voor Jeugd en Gezin in de gemeente Bergen.....	5
2.1 Input voor het ontwikkelen van een CJG in gemeente Bergen	5
2.2 Input vanuit werkbijeenkomst 23 september	6
2.3 Input vanuit directieoverleg 28 oktober	6
2.4 Advies Wmo-adviesraad	6
3. Advies voor uitwerking.....	7
3.1 Kies voor het inrichten van een netwerkorganisatie.....	7
3.2 Procesorganisatie.....	12
3.2.1 Bestuurlijke verantwoordelijkheid	12
3.2.2 Ketenpartners	12
3.2.3 Relatie met stuurgroep CJG	12
4. Financiële middelen	14

Inleiding

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CGJ) zet in op het versterken van de samenhang tussen netwerkpartners die een bijdrage leveren aan het opvoeden en het opgroeien van kinderen. Iedere gemeente moet in 2011 een CJG hebben, dus ook de gemeente Bergen.

In september 2009 heeft de raad van de gemeente Bergen de 'startnotitie CJG Het gezin centraal!' vastgesteld. Hiermee is een eerste analyse, het inhoudelijke kader en een globale aanpak om te komen tot een volwaardig Centrum voor Jeugd en Gezin in de gemeente vastgesteld.

De uitgangspunten op een rijtje:

- Het CJG is een netwerkorganisatie (samenwerkingsverband)
- De gemeente is verantwoordelijk voor de regie over het CJG en de uitvoering van de doorzettingsmacht. Om aan deze functies vorm en inhoud te geven stelt de gemeente daartoe een onafhankelijke CJG-coördinator aan.
- Het lokale beleid staat centraal en vormt de basis c.q. het uitgangspunt voor regionale en/of provinciale afstemming en samenwerking.
- Het is CJG is een onderdeel van de lokale infrastructuur, waarvan de bestaande ZorgPlusSteunpunten (naast de meerdere voordeuren: scholen, telefonische en digitale bereikbaarheid) in de drie kernen ook als fysiek inlooppunt voor het CJG gaan dienen.

Vanaf november 2008 heeft de gemeente tijd geïnvesteerd in het contacten leggen en afstemming zoeken met de bestuurders en professionals van onder andere het basisonderwijs, voortgezet onderwijs, kinderopvang, jeugdgezondheidszorg, peuterspeelzalen, maatschappelijk werk etc. Daarbij is vooral gekeken hoe de opdracht van de gemeente om een CJG te ontwikkelen aansluit bij de huidige situatie en de behoeften van de partners in het werkveld. Er is toen ook een analyse gemaakt van de huidige en de gewenste situatie.

Op 23 september 2009 is er een werkbijeenkomst georganiseerd met alle partijen (onderwijs, kinderopvang, jeugdgezondheidszorg, schoolmaatschappelijk werk, bureau jeugdzorg etc.) uit het werkveld, om te kijken hoe het CJG op een praktische manier ingevuld kan worden in onze gemeente. Daarbij is gekeken naar de ontwikkeling van het CJG binnen de bestaande netwerken rondom Jeugd en Gezin. De uitkomsten van deze bijeenkomst waren onder andere de wens tot het professionaliseren van de netwerken en afstemming en samenwerking tussen de diverse netwerken te vergroten. Volgens de partijen kan een CJG coördinator/proces regisseur daarin een goede rol vervullen. Deze speerpunten worden in dit ontwerp verder uitgewerkt.

In dit ontwerp wordt beschreven hoe de gemeente Bergen samen met haar partners vorm wil geven aan het Centrum Jeugd en Gezin (CJG). Op basis van wettelijke regelgeving en het basismodel CJG beschrijven we de doelen met resultaten waar onze gemeente de komende jaren aan wil werken. In het bijlagenboek vindt u meer de verdieping op het ontwerpplan o.a. de resultaten en effecten, de activiteitenplanning, profiel van de CJG coördinator en de begroting van het Centrum voor Jeugd en Gezin en daaraan gerelateerde budgetten.

1. Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)

Het CJG is bedoeld voor iedereen met vragen en problemen over opvoeden en opgroeien: jeugdigen, ouders/verzorgers, professionals. Het CJG voert functies uit op het gebied van de algemene en preventieve gezondheidszorg en jeugdbeleid. Het basismodel geeft aan dat in het CJG tenminste de 5 Wmo-functies van het preventief jeugdbeleid, de Jeugdgezondheidszorgorganisaties (consultatiebureaus en GGD), het Bureau Jeugdzorg, de Zorg- en Adviesteams en regionale zorgoverleggen van de samenwerkingsverbanden van het onderwijs en het schoolmaatschappelijk werk onderdeel moeten uitmaken van het CJG.

1.1 Landelijke context

Met de Nederlandse gezinnen en jeugd gaat het over het algemeen goed en er zijn goede basisvoorzieningen aanwezig om jongeren in hun gezondheid en ontwikkeling te stimuleren, om ouders te ondersteunen bij de opvoeding en om problemen te voorkomen, te signaleren en aan te pakken. Toch zijn er nog steeds kinderen en jongeren die tussen wal en schip vallen. Er kan meer worden gedaan om vroegtijdig problemen te signaleren en ook de samenwerking tussen de organisaties kan nog beter. Het kabinet wil met de ontwikkeling van het CJG dat snel, goed en gecoördineerd advies en hulp op maat vanzelfsprekend wordt (één kind/gezin, één plan). Een CJG moet een laagdrempelig inlooppunt zijn waar (aanstaande) ouders, kinderen en jongeren voor alles aangaande opgroeien en opvoeden terecht kunnen.

Er wordt geen blauwdruk gegeven voor de ontwikkeling van een CJG, maar gemeenten wordt de mogelijkheid geboden om aan de hand van de lokale situatie maatwerk toe te passen. Dat leidt tot de optie om een fysiek punt te creëren (centraal of decentraal) of/te komen tot een netwerkorganisatie. In vrijwel alle landelijke beleidsstukken wordt momenteel aangegeven dat de invulling van het CJG in het land verschillend vormgegeven wordt op basis van lokale inkleuring van het jeugdbeleid.

1.2 Profiel CJG

- Een CJG richt zich op jeugdigen en hun ouders/verzorgers in de leeftijd van 9 maanden tot 23 jaar.
- Het is een laagdrempelige voorziening
- Een CJG richt zich op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden
- Beoogde taken zijn (vijf gemeentelijke functies Wmo)
 - o informatie en advies
 - o signaleren van problemen
 - o toegang tot het hulpaanbod
 - o licht-pedagogische hulp
 - o coördinatie van zorg
- De Jeugdgezondheidszorg maakt onderdeel uit van het CJG (consultatiebureaus en verpleegkundigen)
- Het schoolmaatschappelijk werk maakt onderdeel uit van het CJG
- Er is een schakel met het onderwijs: Het CJG sluit aan op de Zorg Advies Teams (ZAT) en de locatie gebonden zorgteams in het onderwijs
- Het CJG sluit aan op Bureau Jeugdzorg (BJZ)
- Het CJG moet leiden tot een sluitende signaleringsketen en afstemming in de zorg.
- Naast de vraagbaakfunctie voor (lichte) opvoedvragen moet het CJG bij problemen snel hulp kunnen bieden en - indien nodig en wenselijk - zorgen voor een integrale, effectieve aanpak van problemen van gezin/kind en de coördinatie hiervan.

- Daarnaast kan het CJG een werkplek bieden voor organisaties die nauw bij het CJG betrokken zijn.

Het basismodel kan lokaal worden uitgebreid met organisaties die een taak uitvoeren binnen prestatieveld 2 van de Wmo. Bijvoorbeeld: leerplicht, politie, BJZ, kraamzorg, jongerenwerk, maatschappelijk werk, kinderopvang, peuterspeelzalen, verloskundigen, huisartsen, MEE, etc. Al deze organisaties hebben in het basismodel een link met het CJG door de lokale netwerkstructuur die waar mogelijk gericht is op preventie van problemen.

2. Centrum voor Jeugd en Gezin in de gemeente Bergen

In dit hoofdstuk wordt invulling gegeven aan het ontwerp van een CJG in de gemeente Bergen. Onze insteek is om in onze gemeente aan te sluiten bij de bestaande situatie.

2.1 Input voor het ontwikkelen van een CJG in gemeente Bergen

Veel functies van een Centrum voor Jeugd en Gezin zijn in de gemeente Bergen al beschikbaar. In de 'startnotitie CJG 'Het gezin centraal!' is in hoofdstuk 4 een uitgebreid schema te vinden met invulling van de 5 functies. Hieronder volgt nog een korte opsomming.

Informatie en advies: Consultatiebureau (contactmomenten 0-4 zowel op het consultatiebureau als middels een huisbezoek, diverse ondercursussen en opvoedingsondersteuning), contactmomenten peuterspeelzalen en kinderopvang, contactmomenten jongerenwerk.

Signalering: Signalering van vragen over opvoeden en opgroeien en (beginnende) problemen vindt plaats binnen alle organisaties die in contact zijn met kinderen. De jeugdgezondheidszorg heeft de wettelijke taak de zorg rond een kind te monitoren om een brede signalering mogelijk te maken.

Regionaal is gestart met de voorbereiding implementatie Verwijsindex Risicjongeren. De gemeente Bergen heeft daartoe een convenant ondertekend en in 2010 wordt de verwijsindex in gebruik genomen.

Toeleiding naar hulpaanbod: Via alle organisaties die bij de zorg rond kinderen betrokken zijn is toeleiding naar hulp mogelijk. In de lokale buurtnetwerken worden problemen/signalen ingebracht en toeleiding naar passende hulp geboden.

Licht pedagogische hulp: In de gemeente Bergen wordt hier met het (school)maatschappelijk werk en de opvoedspreekuren voor een groot deel in voorzien. Ook wordt door de Jeugdgezondheidszorg gewerkt met Triple P. En vanuit de Jeugdgezondheidszorg wordt het maatwerkproduct Kortdurende Video Hometraining aangeboden.

Coördinatie van zorg: In elk gezin waarbij meerdere instellingen betrokken zijn, is het van belang dat er coördinatie van zorg plaats vindt en dat duidelijk is wie dit op zich neemt. In het kader van het Wettelijke Basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg is de JGZ bij bijna 100% van de gezinnen betrokken en voert de zorgcoördinatie uit totdat deze wordt overgedragen aan een andere instelling, bijvoorbeeld omdat de problematiek complex wordt en betrokkenheid van Bureau Jeugdzorg is gewenst. Het bijeen brengen van signalen en daarop afstemmen/coördineren van zorg gebeurt op diverse plaatsen, zoals in de buurtnetwerken en de Zorg en Advies Teams en ook in de kingericht georganiseerde casuïstiekbesprekingen.

Jeugdgezondheidszorg: De Jeugdgezondheidszorg 0-19 wordt per 1 januari 2010 uitgevoerd door GGD Hollands Noorden. Hier vallen de consultatiebureauartsen en jeugdverpleegkundigen van het consultatiebureauteam en de verpleegkundigen en jeugdartsen onder.

Advies en melding kindermishandeling: Het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling geeft advies over kindermishandeling en registreert en onderzoekt meldingen van kindermishandeling. Het AMK is als onderdeel (landelijk) ondergebracht bij Bureau Jeugdzorg. Het AMK valt binnen de financieringssystematiek van de Wet op de Jeugdzorg, die wordt uitgevoerd door de provincie.

Deze functies mogen dan wel beschikbaar zijn, maar in de praktijk blijkt dat vooral de front-office-functies nog onvoldoende op elkaar en op de back-office aansluiten. Geredeneerd vanuit het kind of vanuit de opvoeder is er nog geen sprake van 'een keten zonder grensovergangen en obstakels'. Te denken valt aan een nog niet altijd vanzelfsprekende overdracht of terugkoppeling na verwijzing, uiteraard met medeweten van ouders. Ook

netwerkpartners onderkennen dit probleem en zijn bereid om hier onder regie van de gemeente verbeteringen in te realiseren.

2.2 Input vanuit werkbijeenkomst 23 september

Op 23 september 2009 is er een werkbijeenkomst georganiseerd met alle partijen uit het werkveld, om te kijken hoe het CJG op een praktische manier ingevuld kan worden in onze gemeente. Daarbij is gekeken naar de ontwikkeling van het CJG binnen de bestaande netwerken rondom Jeugd en Gezin. De uitkomsten van deze bijeenkomst staan in bijlage 1 uitgewerkt. Algemene conclusie van de bijeenkomst was: Het is belangrijk om elkaar te kennen en te weten wie wat doet. Afstemmen tussen de verschillende zorgnetwerken rondom het kind en gezin is in onze gemeente wenselijk. Een mogelijke invulling hiervoor kan zijn om samenwerking en afstemming formeel te organiseren door goede afspraken te maken onderling, maar ook een coördinator Centrum Jeugd en Gezin (procesregisseur) kan hierin een rol vervullen.

2.3 Input vanuit directieoverleg 28 oktober

Op 28 oktober heeft de gemeente een directieoverleg georganiseerd voor de directeurs van het basisonderwijs in de gemeente met als onder het Centrum voor Jeugd en Gezin in relatie tot het onderwijs. Uit deze bijeenkomst bleek dat de doorgaande lijn m.b.t. zorg voor kinderen verbeterd kan worden. Contacten tussen onderwijs en bijvoorbeeld de kinderopvanginstellingen en de peuterspeelzalen zijn niet vanzelfsprekend. Ook wat betreft de overdracht van dossiers kan veel beter. Voorheen waren de contacten hechter toen het basisonderwijs ook participeerde in het VVE-traject. De zorgteams in de scholen bestaan vaak uit de directeur, de intern begeleider en soms wordt er specifieke expertise ingehuurd via het samenwerkingsverband. Het contact met de jeugdverpleegkundige, schoolarts en schoolmaatschappelijk werker is veelal op afstand. Deze professionals kunnen ook altijd geconsulteerd worden door het onderwijs. Ook zij participeren in onder andere de buurtnetwerken. Belangrijk is dat alle ketenpartners overtuigd zijn van het feit dat we eerder signalen met elkaar moeten delen. Zodra er sprake is van het 'onderbuikgevoel' moet eigenlijk een signaal gedeeld worden. Dit kan intern, maar ook in de bovenschoolse zorgteams (PCL's etc.) en ook in de gemeentelijke buurtnetwerken. Afstemming en samenwerking binnen deze netwerken is noodzaak. Een goede lokale sociale kaart is wenselijk. Elkaar kennen en ontmoeten op lokaal niveau is ook wenselijk. Het vergemakkelijkt ook het delen van zorgen/signalen.

2.4 Advies Wmo-adviesraad

Op 4 november 2009 is met de leden van de themagroep Opgroeien en Opvoeden, onderdeel van de klankbordgroep Wmo, gesproken over de vorm en inhoud van het CJG in de gemeente Bergen. De leden van de themagroep gaven aan dat de groep 12-23 jaar onderbelicht is. In de praktijk wordt gesignaleerd dat de problemen bij vooral jongeren van 12-15 jaar niet vroegtijdig gesignaleerd of opgepakt worden. De jongerenwerkers kunnen hier een meer outreachende rol in vervullen. De themagroep Opgroeien en Opvoeden beveelt aan om de buurtnetwerken uit te breiden met een netwerk specifiek gericht op de leeftijd 12-23 jaar. Ketenpartners zoals het onderwijs, jongerenwerk, maar ook bijvoorbeeld het UWV, of het Jongerenloket (Werk en inkomen) kunnen hier aan deelnemen. Op deze manier kan voor deze groep jongeren een multidisciplinaire aanpak gerealiseerd worden en vroegtijdig ondersteuning geboden worden. Overigens blijft opvoeden van kinderen in eerste instantie de belangrijkste taak van de ouders/opvoeders.

De Wmo-adviesraad heeft op 11 november 2009 geadviseerd om bovenstaande aanbevelingen en aandachtspunten mee te nemen in dit ontwerpplan CJG.

3. Advies voor uitwerking

In dit hoofdstuk doen wij een advies voor uitwerking om te komen tot het realiseren van een Centrum voor Jeugd en Gezin in de gemeente Bergen.

3.1 Kies voor het inrichten van een netwerkorganisatie

Zoals al aangegeven is, hebben we in de gemeente Bergen al veel functies van het beoogde CJG gerealiseerd. Ons integraal jeugdbeleid bevat belangrijke kaders voor het thema opvoeden en opgroeien. Wij sturen op het bereiken van resultaten voor het kind en het gezin. Als het bereiken van resultaat voor kind en gezin uitgangspunt is, dan kunnen we dat verbeteren door inhoudelijke functies en werkprocessen van de partners beter op elkaar af te stemmen. De meerwaarde van een CJG zit hem dan in harde en duidelijke afspraken over de vervlechting van werkprocessen die ook in het beleid en de cultuur van de afzonderlijke organisaties verankerd zijn. Hierin willen we niet in de details doorschieten, maar wel juist die elementen afspreken die noodzakelijk zijn voor een optimaal resultaat voor kind en opvoeder. Kinderen en hun ouders dienen zo min mogelijk last te hebben van de hoeveelheid van organisaties. **Niet het kind moet de grens over (van de ene naar de andere organisatie), maar de organisaties moeten aansluiten bij het kind en zijn ouders.** Hiermee willen we resultaatgerichte inzet van organisaties ondersteunen. Tegen de achtergrond van de bestaande fysieke infrastructuur zullen we kijken of en zo ja welke fysieke maatregelen nodig zijn. De functies van prestatieveld 2 van de Wmo kunnen we in een netwerkstructuur plaatsen en met elkaar verbinden. We bouwen dit netwerk verder uit door met partners te komen tot een samenwerkingsvorm. We zetten dus in op een samenwerkingsvorm die niet alleen iets over de structuur zegt, maar ook iets over de cultuur (zie ook bijlage 2).

Hierbij zetten we in op de volgende doelen:

1. Sluitende keten realiseren

Kinderen en jongeren groeien op in verschillende leefmilieu's: zij geven hun leefwereld invulling in het gezin, op of rondom de school of in de 'openbare ruimte' (buurt, straat, vrije tijd). De leeftijd van een kind is van invloed op waar we een kind vaak aantreffen: peuters zijn vooral in het gezin te vinden, tieners zijn vrij evenwichtig over deze plekken te vinden en oudere jongeren nemen weer steeds meer afstand van gezin. Op vindplaatsen – of gekoppeld aan de vindplaatsen – zien we vaak de eerste signalen van risico's. Deze plekken zijn vanwege hun makkelijke inloop bij uitstek geschikt om – zonder dat er sprake hoeft te zijn van problemen – al preventief te werk te gaan, zoals bijvoorbeeld de jongerencentra.

In onze gemeente wordt al in verschillende netwerken goed samengewerkt rondom jeugd en gezin. Toch is het goed om vanuit de ketenaanpak ook kritisch te kijken naar die samenwerking. Misschien kan het efficiënter en misschien zijn sommige netwerken wel overbodig, of misschien moet er meer tijd ingezet worden voor uitwisseling van kennis onderling? Daar komt nog bij dat er vanuit deze netwerken ook gehandeld moet worden. Er moeten duidelijke afspraken worden gemaakt en vastgelegd over wie wat op pakt en hoe de voortgang is en wanneer er wordt geëvalueerd.

Sluitende keten realiseren

- Formaliseren van samenwerkingsafspraken in de keten (waaronder de zorgcoördinatie).
- Buurtnetwerk 12+ vormgeven en organiseren.
- Onderzoeken aansluiten CJG en Zorg en Advies Teams basisonderwijs en voortgezet onderwijs.
- Zorgnetwerk voor- en vroegschoolse voorzieningen organiseren.
- Evalueren van samenwerking in de keten (op basis van evaluatie besluiten nemen)

2. Aanstellen van een CJG coördinator

Het CJG functioneert voor een periode van ten minste twee jaren direct onder aansturing van een CJG coördinator die in dienst is bij de gemeente. De CJG coördinator is verantwoordelijk voor de coördinatie van de organisatie CJG, het realiseren van een samenhangend aanbod en werkwijze, realiseren van kwaliteitszorg en effectieve interne en externe communicatie. De CJG coördinator kan de afstemming en samenwerking tussen de diverse netwerken rondom Jeugd en Gezin realiseren en ook formaliseren (daar waar nodig). Bovendien kan de CJG coördinator (= procescoördinator verwijsindex) de verwijsindex implementeren en ook het proces van melding binnen de verwijsindex bewaken. De CJG coördinator is in ieder geval voor de periode van een jaar in dienst van de gemeente.

Aanstellen van een CJG coördinator

- Opstellen profiel CJG coördinator
- Voorleggen profiel en vacaturetekst aan projectgroep
- Start wervingsprocedure
- Aanstellen sollicitatiecommissie
- Aanstellen CJG coördinator voor een periode van ten minste 1 jaar
- Evalueren functioneren
- Organiseren structurele inbedding functie CJG coördinator

3. Werken op basis van de multidisciplinaire aanpak vanuit het principe 'een kind/gezin – een plan'

Binnen het CJG gaan we werken op basis van een *multidisciplinaire aanpak*. Deze aanpak krijgt vorm binnen de (gemeentelijke) netwerkstructuur. De netwerken komen op basis van casus bij elkaar. Bij de multidisciplinaire aanpak wordt gewerkt vanuit het 'een kind/gezin – een plan' principe. Daarbij wordt als uitgangspunt gehanteerd dat lichte problemen licht moeten worden afgedaan¹.

Dit houdt in:

- Door de eigen organisatie of door middel van een eenvoudige doorverwijzing. Ook kan CJG coördinator worden gebeld voor overleg en advies.
- Lichte problemen c.q. signalen kunnen worden ingebracht in de buurtnetwerken en zorgteams van het basisonderwijs en voortgezet onderwijs.
- De Verwijsindex kan te zijner tijd de signaleringsfunctie van de netwerken voor een deel overnemen.
- Als op dat niveau geen oplossing kan worden geboden kan er op casusniveau een multidisciplinair team (collateraal) ingesteld worden onder voorzitterschap van de CJG coördinator.

In de regio Noord Kennemerland is in oktober het convenant Verwijsindex door alle gemeenten ondertekend. In het najaar wordt verder uitwerking gegeven aan het plan van aanpak. Professionals van regionale en lokale instellingen worden getraind om te werken met de Verwijsindex. In 2010 start gemeente Bergen met de invoering van de Verwijsindex. In de verwijsindex worden melding gemaakt van zorgen over een kind. Het gaat hierbij om WAT-gegevens en niet over HOE-gegevens. Iedere gemeente bepaalt zelf welke professionals bevoegd zijn om te melden in de verwijsindex. Dit kan geregeld worden in een convenant. De CJG coördinator is tevens procesmanager van de verwijsindex. De coördinator houdt het totaalbeeld in de gaten, bewaakt de voortgang van handelen na een match ten gevolge van meldingen in de verwijsindex en komt in actie als een casus vastloopt en termijnen niet gehaald worden.

Werken op basis van de multidisciplinaire aanpak vanuit het principe 'een kind/gezin – een plan'

- Regionaal convenant ondertekenen in 2009
- Implementeren van de verwijfsindex bij het melden van risicosignalen, met als doel om signalen bij elkaar te brengen in 2010.
- Opstellen convenant voor melden van signalen in Verwijsindex en ondertekenen door alle betrokken partijen in 2010
- Organiseren van workshops voor training melding in verwijfsindex in 2010.
- Financieren van beheer en systeem van Verwijsindex door de gemeente.
- Opstellen/actualiseren format over afhandelen en doorverwijzing van vraag.
- Model protocol signaleren opstellen en vaststellen.
- Afspraken over terugkoppeling naar betrokkenen worden vastgelegd.
- De doorzettingsmacht is bestuurlijk gelegitimeerd bij stagnatie van hulp aan kinderen.

4. Ontwikkelen deskundigheidsbevorderingsaanbod

In de werkbijeenkomst van 23 september 2009 geven verschillende personen aan dat er behoefte is aan deskundigheidsbevordering als het gaat om signaleren van problemen en gespreksvaardigheden. Diverse organisaties doen zelf al veel aan deskundigheidsbevordering rondom het signaleren van problemen, maar de roep om hier een goed integraal aanbod op te bieden is groot.

Regionaal wordt op dit moment in verschillende gemeenten integraal gewerkt aan opvoedingsondersteuningsprogramma's. Een voorbeeld van een integraal programma is Triple P. De naam 'Triple P' staat voor positief pedagogisch programma. Het Australische programma voor opvoedingsondersteuning is bedoeld voor ouders met kinderen van 0 tot 16 jaar. Triple P heeft als doel (ernstige) emotionele en gedragsproblemen bij kinderen te voorkomen door het bevorderen van competent ouderschap. Triple P is een bewezen effectieve methodiek. De kernpartners van het CJG worden in dat kader geschoold. Het programma Triple P wordt in eerste instantie uitgevoerd door de kernpartners van de CJG's. Dat zijn de Jeugdgezondheidszorg van 0-19 jaar, Bureau Jeugdzorg, medewerkers opvoedsteunpunt, Algemeen Maatschappelijk Werk, MEE en verloskundigen en in Noord-Kennemerland ook het welzijnswerk. Verwacht wordt dat dit een positief effect heeft op de samenwerking binnen het CJG en uiteindelijk op een adequate ondersteuning van ouders bij de opvoeding van hun kinderen.

De gemeente Alkmaar (als centrumgemeente) heeft een regionaal werkplan RAAK opgesteld. Het project wordt uitgevoerd onder de verantwoordelijkheid van de centrumgemeente Alkmaar. Bedoeling is dat alle professionals die met kinderen te maken hebben de komende jaren worden geschoold in het signaleren, melden en stoppen van kindermishandeling. RAAK is een landelijke methodiek, die in pilots is getest en bleek te werken. De gemeente Alkmaar ontvangt hiervoor geld van het rijk. Uitvoering van het werkplan moet eind 2010 leiden tot een sluitende aanpak van kindermishandeling.

Ontwikkelen deskundigheidsbevorderingsaanbod

- Inventariseren behoefte aan deskundigheidsbevordering bij ketenpartners
- Inzetten deskundigheidsbevordering rondom signaleren en doorverwijzen(bv. Triple P en RAAK) vanaf 2010
- Voorstel opstellen voor deskundigheidsbevordering in de gemeente Bergen.

5. Verbeteren en optimaliseren hulpaanbod

In de gemeente Bergen bieden verschillende organisaties opvoedingsondersteuningsprogramma's of hulp aan. Om gericht projecten, activiteiten en methodieken te organiseren en in te zetten, is het van belang dat er inventarisatie wordt gemaakt van het preventieve aanbod en hulpaanbod in de gemeente t.a.v. jeugd (gezondheid, opvoedingsondersteuning, sporten en bewegen etc.) en de behoeften en wensen van kinderen en ouders/opvoeders.

Doel is om inzicht te krijgen in overlappingsen en leemten, om zo vanuit de gemeente gericht en efficiënt te investeren in methodieken, programma's etc.

Verbeteren en optimaliseren hulpaanbod

• Inventarisatie van hulpaanbod en opvoedingsondersteuning• Behoeftenonderzoek onder kinderen, ouders en opvoeders en professionals• Dubbelingen en versnippering in het aanbod worden er uitgehaald.• De producten sluiten op elkaar aan en als gemeente sturen we op de ketenkwaliteit van het aanbod.• Opzetten van een sociale kaart van gehele aanbod.• Eventueel een voorstel voor inzetten van nieuwe producten in de gemeente Bergen.

6. Realiseren van een fysiek inlooppunt(en)

In iedere gemeente moet (ten minste) één goed toegerust en laagdrempelig Centrum voor Jeugd en Gezin zijn in 2011. Dit CJG moet gehuisvest worden op een goed bereikbare plek (voor jeugd en gezin) in de gemeente Bergen.

De fysieke laagdrempelige inlooppunten bestaan uit verschillende bestaande loketfuncties (front-office). De gemeente Bergen zie het CJG met name als een netwerkorganisatie. Het is CJG is een onderdeel van de lokale infrastructuur, waarvan de bestaande ZorgPlusSteunpunten (naast de meerdere voordeuren: scholen, telefonische en digitale bereikbaarheid) in de drie kernen ook als fysiek inlooppunt voor het CJG gaan dienen.

Het college van de gemeente Bergen heeft in mei 2009 uitgesproken dat zij graag in alle drie dorpskernen een consultatiebureauvoorziening wil realiseren. In Bergen bestaat het consultatiebureau momenteel in de vorm van een mobiel consultatiebureau: een bus. De bus komt in alle drie dorpskernen. De bus voldoet niet meer aan de wettelijke eisen. Gezamenlijk met de partners Evean, Stichting Welzijn Bergen, GGD Hollands Noorden is de gemeente in gesprek om de mogelijkheden te onderzoeken om voor het consultatiebureaus onderdak te vinden in de drie dorpskernen. Eigenlijk is dit een prachtige samenloop van actuele ontwikkelingen. Want de gemeente Bergen is tegelijkertijd bezig met het ontwikkelen van een Centrum voor Jeugd en Gezin in de gemeente waarin ook een fysiek inlooppunt een plek moet krijgen. Waarom zou je dat ergens anders organiseren als ouders toch al bij het consultatiebureau komen met hun kinderen? De jeugdgezondheidszorg is één van de belangrijkste partners in het CJG en dus ligt het voor de hand om daar ook het fysieke punt in te richten. De gesprekken zijn al enige tijd gaande. Het wordt nu tijd om tot praktische invulling te komen van de locaties voor de consultatiebureaus. De planning is om begin 2010 te starten met de verbouwingen. Voor de aansluiting met het team jeugdgezondheidszorg 4-19 jaar moet nog gezocht worden naar een oplossing. Op dit moment maakt dit team gebruik van ruimte in het toekomstige CJG in Heiloo en zij zijn voor de jaarlijkse onderzoeken en afspraken aanwezig op de scholen in de gemeente Bergen. De GGD geeft aan dat de ruimtes op scholen vaak niet voldoen aan de benodigde vierkantenmeters en hygiëne, zo blijkt uit een inventarisatie onder de medewerkers van de jeugdgezondheidszorg. Vanuit de GGD bestaat de wens om ook kinderen en hun ouders naast de scholen een alternatieve locatie voor onderzoek en gesprekken te kunnen bieden.

Naast een fysiek punt is het ook belangrijk dat ouders/opvoeders via een virtuele front-office informatie kunnen krijgen. Het v-CJG biedt informatie op maat, beantwoordt vragen (mogelijk anoniem) en verlaagt de drempel naar het 'fysieke' CJG. Het v-CJG put uit landelijk gestandaardiseerde informatie (80%) en voegt hieraan lokale informatie (20%) toe. Doel is dat 70% van de opvoeders het antwoord op zijn vraag zelf op het v-CJG vindt en dat bij 20% een vorm van online interactie (e-mail, chat, telefoon) voldoende is en bij 10% een consult in het fysieke CJG volgt. De regionale werkgroep vCJG onder coördinatie van de GGD werkt aan een programma van eisen. De gemeente Bergen is ambtelijk vertegenwoordigd in deze

werkgroep. Op basis van het programma van eisen wordt een voorstel geformuleerd (inclusief begroting), die aan alle gemeenten voorgelegd wordt ter besluitvorming.

Realiseren van een fysiek inlooppunt(en)
• Onderzoek doen naar geschikte locaties in 2009 • Voorstel voor verbouwing van locaties met uitbreiding consultatiebureau in 2009 • Start uitbreiding locatie en verbouwing 2010 • Opening fysieke punt onder de noemer van CJG 2010

3.2 Procesorganisatie

3.2.1 Bestuurlijke verantwoordelijkheid

De bestuurlijke regie voor het ontwikkelen van een CJG ligt bij de wethouder Jeugd van de gemeente Bergen. De wethouder is bestuurlijk ook verantwoordelijk voor aansluiting van het CJG bij de ZAT's van de scholen. Gemeente en provincie zorgen gezamenlijk voor een goede afstemming en samenwerking tussen lokaal en provinciaal zorgaanbod. De rijksoverheid zorgt voor randvoorwaarden (wetgeving en bestaande geldstromen efficiënter inzetten).

3.2.2 Ketenpartners

Onder de regie van de gemeente maakt de project groep de vertaalslag van de visie, uitgangspunten en beleid naar de concrete uitwerking van een CJG in de praktijk. De projectgroep vergadert eens per maand.

Taken gemeente

- De gemeente voert de regie t.a.v. de ontwikkeling CJG
- De wethouder is eindverantwoordelijk voor het CJG
- Het college en/of raad neemt besluiten over o.a. inzet van mensen en middelen.
- De afdeling Ontwikkeling is verantwoordelijk voor voortgang en projectuitvoering van het CJG.

Taken projectgroep

- de projectgroep heeft een adviserende rol met betrekking tot de ontwikkeling CJG in de gemeente Bergen
- initiëren, coördineren, afstemmen en aansturen van activiteiten gelieerd aan de ontwikkeling van het CJG
- toetsen van doelstellingen en resultaten aan de visie, uitgangspunten en (eigen) beleid
- monitoren van de voortgang en inzet van mensen en middelen
- bewaken van samenhang
- voorbereiden van besluiten die nodig zijn voor het adequaat uitvoeren van lopende activiteiten.

3.2.3 Relatie met stuurgroep CJG

Om de ontwikkeling van de CJG in Noord-Holland Noord goed te kunnen ondersteunen is er een stuurgroep met vertegenwoordigers van alle kernpartners ingesteld.

In de stuurgroep zitten: Evean Jeugdgezondheidszorg, Omring, Bureau Jeugdzorg, GGD Hollands Noorden, Parlan, ZONhn, De Wering, MEE, PRIMO NH. De stuurgroep is actief voor de hele regio Noord-Holland Noord. Daarnaast zijn er ook samenwerkingsverbanden binnen de subregio's in Noord-Holland Noord.

Werkgroepen

De stuurgroep besluit op basis van voorstellen van werkgroepen over verschillende thema's. Zo is er een werkgroep bestuur, organisatie en financiën, een werkgroep Virtueel CJG, werkgroep huisvesting. De provinciale ondersteuningsinstelling Primo Noord-Holland ondersteunt de ontwikkeling van CJG met de inzet van expertise en middelen van de provincie Noord-Holland. Primo begeleidt onder andere de werkgroep burgerparticipatie.

Coördinatie CJG vanuit de GGD in relatie tot gemeente Bergen

De GGD heeft in Noord Holland de rol op zich genomen om de ontwikkeling van de CJG's in de gemeenten projectmatig te coördineren (als extra financiële opdracht). Bijna alle

gemeente in Noord Kennemerland maken hier gebruik van, behalve de gemeente Bergen. De gemeente Bergen vindt dat zij als gemeente verantwoordelijk is voor de regie over het CJG en de uitvoering van de doorzettingsmacht. Belangrijk bij deze rol is dat er een grote mate van onafhankelijkheid aanwezig is. De gemeente Bergen wil daarom vanuit de gemeente een onafhankelijke CJG coördinator aanstellen. De GGD Hollands Noorden is één van de belangrijke ketenpartners in het CJG.

Het lokale beleid staat voor de gemeente Bergen centraal en vormt de basis c.q. het uitgangspunt voor regionale en/of provinciale afstemming en samenwerking. Gemeente Bergen is ambtelijk vertegenwoordigd in de werkgroepen en er is regelmatig afstemming en contact met de projectcoördinator CJG van de GGD Hollands Noorden.

4. Financiële middelen

Met ingang van 2008 ontvangt de gemeente een uitkering op basis van de Brede Doeluitkering Centrum Jeugd en Gezin (BDU CJG). De BDU CJG bundelt diverse geldstromen die de afgelopen jaren nog afzonderlijk aan gemeenten beschikbaar werden gesteld. Daarnaast is er een extra impuls (deel accres) voor de periode van 2008 tot en met 2011 door het rijk beschikbaar gesteld. Deze middelen moeten een belangrijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de CJG's.

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de bedragen die de Gemeente Bergen in het kader van de BDU CJG ontvangt. De Brede Doeluitkering (BDU) bestaat uit geoormerkte middelen die bedoeld zijn om de integrale jeugdgezondheidszorg 0-19 te financieren. De integrale jeugdgezondheidszorg maakt onderdeel uit van het Centrum voor Jeugd en Gezin.

	2008	2009	2010	2011	Totaal bedrag
EKD en Verwijsindex struct. Gemeentefonds*	8.500	17.000	25.500	34.000	
Totaal EKD/Verwijsindex	8.500	17.000	25.500	34.000	85.000
JGZ deel (0-19) (Rsu jgz)	330.177	311.810	311.810	311.810	
Wmo deel (Motie Verhagen)	71.615	130.094	169.697	214.846	
OVA middelen**	13.082	14.388	15.677	17.147	
BDU CJG	414.874	456.292	497.184	543.803	1.912.153
deel accres BDU CJG*	25.500	51.500	77.500	103.500	258000
Totaal BDU CJG	440.374	507.792	574.684	647.303	2.170.153

* De financiering van het EKD is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van gemeenten en Rijk. In het kader van het bestuursakkoord VNG en Rijk zijn extra structurele middelen oplopend tot 20 miljoen in 2011 uitgetrokken voor het EKD en de Verwijsindex.

** Door de OVA (Overheidsbijdrage aan de arbeidsontwikkeling) blijven de BDU CJG-middelen waardevast in de tijd. Het percentage OVA voor het jaar 2008 is vastgesteld op 4,07%. De bijstelling is berekend op basis van het loongevoelige deel van de uitkering.

***niet geoormerkt, maar is wel bedoeld voor stimulering ontwikkeling CJG in de gemeente

De besteding van de brede doeluitkering CJG wordt na afloop van ieder jaar verantwoord. Middelen die niet aan het CJG worden besteed, moeten in 2012 aan het rijk worden terugbetaald. Na afloop van de stimuleringsperiode 2008-2011 is het de bedoeling dat de middelen van de brede doeluitkering structureel aan het gemeentefonds worden toegevoegd.

In de bijlage wordt een begroting geschetst van de kosten en baten over de eerstkomende jaren voor het realiseren van een CJG in de gemeente Bergen.

